

HORIZONT EVROPA
OBLAST PŮSOBNOSTI MISE:
ZDRAVÁ PŮDA A POTRAVINY

Co víte o půdě?

Oblast působnosti mise: zdravá půda a potraviny

Zdravá půda je nezbytná pro život náš i život příštích generací. Půda pokrývá zemi jako slupka a má zásadní význam pro všechny procesy, které udržují život na naší planetě.

Evropské mise v oblasti výzkumu a inovací, které jsou částečně inspirovány misí Apollo 11 – dopravit člověka na Měsíc, **si kladou za cíl nalézt řešení** některých nejpálčivějších problémů našeho světa. Jsou

nedílnou součástí příštího rámcového programu pro výzkum a inovace na období 2021–2027 nazvaného Horizont Evropa.

V rámci mise v oblasti „zdravá půda a potraviny“ se budou mobilizovat zdroje a lidé (např. výzkumní pracovníci, správci půdy, subjekty veřejného sektoru, podniky a občané), aby se zapojili do činností zaměřených na obnovu půdy, která je **základem pro zdraví lidí a celé planety**.

A co vy?

Co víte o půdě?

Pojďme si to vyzkoušet!

Další informace

1 MISE PROGRAMU HORIZONT EVROPA

Půda pokrývá zemi jako její slupka a je nezbytná pro všechny procesy, které udržují život na naší planetě. Z čeho se půda skládá?

- a Z organické hmoty, vzduchu, vody a minerálních látek
- b Z organické hmoty a minerálních látek
- c Ze vzduchu, vody a organické hmoty

MISE PROGRAMU HORIZONT EVROPA

Jaké základní životní funkce zajišťuje zdravá půda?

- a Poskytuje potravu, vlákninu, dřevo a další materiály
- b Čistí vodu, zmírňuje záplavy a sucho
- c Je zdrojem biologické rozmanitosti
- d Obnovuje živiny nezbytné pro naše ekosystémy
- e Váže uhlík
- f Má všechny výše uvedené funkce

MISE PROGRAMU HORIZONT EVROPA

Kolik živých organismů (mikroorganismů) se skrývá v hrstce půdy?

- a Žádné
- b Více než deset miliard
- c Pět až deset tisíc – záleží na typu půdy

Může zdravá půda pomoci zmírnit změnu klimatu?

- a Ne, nemá na klima žádný vliv
- b Nevíme, k pochopení souvislosti mezi půdou a klimatem je zapotřebí provést další průzkum
- c Ano, dokáže vázat uhlík, a tudíž snižuje emise skleníkových plynů do ovzduší

MISE PROGRAMU HORIZONT EVROPA

Jaké procento našich potravin pochází přímo nebo nepřímo z půdy?

- a Méně než 50 %
- b Téměř 70 %
- c Více než 95 %

6 MISE PROGRAMU HORIZONT EVROPA

Udržitelné hospodaření s půdou může zvýšit výnosy zemědělských plodin o

a 30 %

b 53 %

c 58 %

Evropská
komise

MISE PROGRAMU HORIZONT EVROPA

Jak dlouho v průměru
trvá, než se vytvoří jeden
centimetr úrodné půdy?

- a Stovky až tisíce let
- b Několik měsíců
- c 50 až 100 let

Jaké je celosvětové procento znehodnocené půdy, která již není vhodná k produkci potravin?

- a 33 %
- b 50 %
- c 12 %

Jednou z nejběžnějších forem degradace půdy v Evropě je eroze půdy způsobená vodou.

Jakého procenta z celkové plochy Evropy (vyjma Ruské federace) se tento jev týká?

- a Přibližně 33 %
- b Přibližně 16 %
- c Přibližně 25 %

MISE PROGRAMU HORIZONT EVROPA

Kdy se slaví Světový den půdy?

- a 4. ledna
- b 6. června
- c 5. prosince

ODPOVĚDI KVÍZU

- 1 **a Z organické hmoty, vzduchu, vody a minerálních látek**
Půda je v průměru tvořena z 5 % organickou hmotou, z 25 % vzduchem, z 25 % vodou, ze 45 % minerálními látkami.
- 2 **f Má všechny výše uvedené funkce**
- 3 **b Více než deset miliard**
Půda je živý organismus: rozkladné procesy probíhají díky mikroorganismům, které se nacházejí v zemi. V hrstce půdy může být více mikroorganismů (např. bakterií, hmyzu, pavouků, červů atd.) než lidí na planetě! Ochrana a obnova zdravé půdy je proto pro ochranu biologické rozmanitosti zásadní.
- 4 **c Ano, dokáže vázat uhlík, a tudíž snižuje emise skleníkových plynů do ovzduší**
Zdravá půda představuje největší zásobárnu uhlíku na planetě Zemi. Při udržitelném hospodaření může hrát půda při zmírňování změny klimatu důležitou úlohu tím, že ukládá uhlík (pohlcování uhlíku) a snižuje emise skleníkových plynů do ovzduší. Při špatném hospodaření se však uhlík může do ovzduší uvolňovat jako oxid uhličitý (CO₂), čímž přispívá ke změně klimatu.
- 5 **c Více než 95 %**
Téměř všechny potraviny pocházejí z půdy. Zdravou půdu potřebujeme k zajištění bezpečných a výživných potravin.
- 6 **c 58%**
Postupy, které zohledňují zdraví půdy, mohou zvýšit průměrné výnosy plodin o 58 %. Patří sem zemědělské postupy založené na zásadách mělké orby nebo bezorebného obdělávání půdy, vysokého vegetačního pokryvu, rozmanitosti plodin a omezeného používání pesticidů a hnojiv.
- 7 **a Stovky až tisíce let**
V závislosti na typu půdy, místopisu, klimatu, vegetaci apod. může trvat až tisíc let, než se vytvoří jeden centimetr půdy. K obnově půdy ztracené v důsledku degradačních procesů (např. eroze nebo znečištění) je zapotřebí stovek až tisíců let. Z pohledu člověka je půda považována za neobnovitelný zdroj. Proto je tak důležité tento vzácný a cenný zdroj chránit.
- 8 **a 33%**
Přibližně jedna třetina půdy se již nehodí k produkci potravin. Půda degraduje v důsledku eroze, zasolování, zhutňování, acidifikace, kontaminace nebo vyplavování živin. Degradace půdy může vést k nedostatku potravin, vyšším cenám potravin a dalších surovin a ničení ekosystémů.
- 9 **b Přibližně 16 %**
Erozi půdy způsobenou vodou trpí obzvláště oblast Středomoří, kde po období sucha následují silné deště na prudkých svazích s nestabilním půdním pokryvem. V severní Evropě je tento jev méně výrazný, protože eroze způsobená deštěm je tam méně intenzivní a vegetační pokryv je vyšší.
- 10 **c 5. prosince**
On Dne 20. prosince 2013 vyhlásilo 68. Valné shromáždění Organizace spojených národů pátý prosinec 2014 Světovým dnem půdy a rok 2015 Mezinárodním rokem půdy. Tento den je příležitostí, kdy můžete zorganizovat aktivity na místní úrovni – ve školách, zahradách, městech a venkovských společenstvích!

© Evropská unie 2020

Pokud není uvedeno jinak, je opakované použití této prezentace povoleno v rámci licence CC BY 4.0. K veškerému použití nebo reprodukci prvků, které nejsou ve vlastnictví EU, může být nutné získat povolení přímo od příslušných držitelů práv.

Autoři fotografií:

Strany: 4, 5, 6, 10, 11, © Alfred Grand. Strana 3: © 279photo #125082594, strana 7: © Pixel-Shot #228266641, strana 8: © Андрей Яланский #307707679, strana 9: © H_Ko #3271111502020, strana 12: © yanadjjan #291240242, 2020. Zdroj: stock.adobe.com